

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce

Autor práce: **Valerie Vítů**

Název práce: **Vizuální zobrazování změn klimatu v českých médiích**

Autor posudku: **Eva Richter, Ph.D.**

Návrh klasifikace práce: **výborně**

Základní charakteristika práce.

V předložené bakalářské práci realizuje její autorka obsahovou a kritickou diskurzivní analýzu rámců ve vybraných fotografiích z dvou českých online textových deníků (Info.cz a Deník Referendum), která byla zvolena vzhledem k jejich odlišným pozicím i vlastnickému kontextu. Autorka v práci navazuje na zahraniční studie a odbornou literaturu využívá i při samotné analýze. Identifikuje tak pro každé médium dominantní rámec (rámec jaderného technooptimismu respektive subversivní politizace). Oba deníky spojují texty o klimatické změně s typově odlišnými obrazy.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Cíl práce je formulován jasně a srozumitelně, vychází z aktuálního zahraničního i českého poznání. Závěry práce stanoveným cílům odpovídají – autorce se daří adekvátně zodpovědět stanovenou výzkumnou otázku. Dobře rovněž diskutuje limity práce.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Metoda práce i postup její realizace jsou v práci jasně stanoveny i vyloženy. Autorka seznamuje čtenáře se svým postupem metodicky a srozumitelně. Analýza je svou povahou kvalitativní a autorka se v textu snaží o co největší transparentnost. Oceňuji zejména odkazy na zdroje, z nichž autorka čerpá aplikované výklady obsahu fotografií.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Jednotlivé části textu jsou dobře propojeny, pro celek beze zbytku funkční a sledují stanovený cíl. Práce neobsahuje nerelevantní části (či „vatu“), čtenáře provádí problematikou od teoretických základů přes empirickou analýzu po diskusi a závěry logicky, jasně a srozumitelně. Práce je přehledná, autorka se stále drží u jádra věci a zbytečně neodbíhá.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Práce obsahuje teoretický úvod do problematiky rámování a přehled existujících empirických výzkumů zaměřujících se přímo na analýzu fotografií spojených s klimatickou krizí. Obojí je rozpracováno do adekvátní šíře i hloubky – literatura je shrnuta efektivně, vztažena přímo k věci a k podstatné části se autorka vrací buď v samotné analýze nebo v diskusi (např. téma contested a distancing rámců). Přestože samotné základy o rámování v obecnějším úvodu (Goffman, Entman) nejsou později v práci nikde využity, slouží podle mne dobře jako uvedení do tématu pro neznalé čtenáře.

Několik dílčích poznámek:

- V Úvodu by bylo dobré trochu rozvést či ozdrojovat tvrzení, že v českém prostředí se analýzám tohoto druhu nevěnuje větší pozornost.
- Na str. 17 autorka uvádí, že rámování sporem u protestního paradigmatu zůstalo i poté, co prošlo proměnou. Výše na str. 15 ale zároveň autorka uvádí, že v této proměně dochází k absenci policie, která na fotografiích právě vytvářela dojem sporu. Tato dvě tvrzení si tedy protirečí.
- Na str. 17 poslední odstavec je zkratkovitý a jeho sdělení není příliš srozumitelné.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Vzhledem k cíli zvolila autorka metody adekvátně. Jejich volbu i postup realizace samostatně konzultovala s dr. Průchovou-Hrůzovou, která má v této oblasti výzkumné zkušenosti. V tomto ohledu pak autorka postupovala samostatně a bez většího vedení, což bych ráda vyzdvihla, protože empirickou část práce považuji za celkově kvalitní vzhledem ke stupni studia. Autorka postupuje metodicky, vcelku transparentně (více viz níže), svůj postup popisuje srozumitelně. Výsledky rozkládá na dvě části – nejprve popisuje analýzu jednotlivých fotografií, posléze syntézu poznatků vedoucí k identifikaci dvou dominantních rámců ve studovaných médiích.

Za slabší místo metodologie považuji problémy s pojmem saturace a s tím spojené rozhodnutí ukončit „náběr“ fotografií z obou deníků na čísle 13. Autorka na str. 19 uvádí, že „[c]ílem kvalitativního vzorku je umožnit porozumění problému a odkrýt sdělovaný význam – proto se data sbírají do chvíle, kdy přináší nové informace.“ Autorka ale ukončila sběr fotografií ještě před samotnou analýzou a na základě toho, zda naplňovala kritéria, která si předem stanovila. Tomu na str. 20 říká saturace, což může být matoucí, protože se nejedná o teoretickou saturaci popsanou na str. 19. Jakkoliv je autorčin postup metodologicky obhajitelný, nebyl podle mne nakonec úplně vhodný, což se ukazuje na str. 36, kde autorka zmiňuje obsah fotografie, která není obsažena v analyzovaném vzorku, ale zcela očividně je pro analýzu relevantní, a navíc přináší novou informaci. V tomto smyslu tedy naplňuje autorčino tvrzení ze str. 19 a princip teoretické saturace. Měla tím pádem ve vzorku být.

Některé interpretace a autorčina rozhodnutí nejsou podle mne jednoznačná, což je ale u kvalitativního výzkumu očekávatelné. Např. si nejsem jista tím, jestli fotografie odlesňování měla být skutečně v kategorii Dopady a ne v kategorii Krajiny. Taková méně jednoznačná rozhodnutí by mohla být lépe či více do detailu zdůvodněna a transparentnější.

Obdobně není objasněno, na základě čeho byly identifikovány právě dva dominantní rámce – **bylo autorčino rozhodnutí identifikovat jeden hlavní/stěžejní rámeček pro každé médium (a některé fotografie, které odpovídají jiným, marginálnějších, rámcům ponechat při popisu těch dominantních stranou), nebo to prostě „tak vyšlo“, že je v každém médiu právě jeden rámeček?**

Autorka velmi dobře otevírá diskusi ohledně AI generovaných fotografií/vyobrazení, nečiní ale žádné rozhodnutí o tom, jestli a za jakých podmínek mají být AI generovaná vyobrazení zařazena do vzorku. Sama zcela správně upozorňuje na to, že některá vyobrazení jsou k nerozeznání od fotografie, zatímco jiná jsou zcela jasně generovaná. V teoretické části a v diskusi o tomto problému pak vysvětluje, v čem je fotografie specifická – totiž že je viděna jako objektivní zachycení reality. To u AI generovaných vyobrazení, jak sama autorka píše, neplatí. **Mají být tedy zařazeny do vzorku? Jak případně zohlednit, že se jedná o AI generované materiály? Protože se jedná o zcela nový výzkumný problém, nečekám od autorky řešení a tento bod dávám spíše k diskusi.**

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Z toho, co jsem již v tomto posudku uvedla vyplývá, že diskuse i závěry práce vychází z celku práce – interpretace založená na syntéze poznatků z analýzy fotografií je v diskusi shrnuta a konfrontována s poznatky ze zahraniční literatury, které byly představeny v přehledové a teoretické části práce. Výzkumné otázky zde jsou zodpovězeny. Diskutovány jsou adekvátně i limity práce.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Předložená práce podle mého názoru splňuje kritéria kladená na bakalářskou práci na KSOC FF UK. Autorka řádně cituje a odkazuje na zdroje, a to v analytické části, kdy se při rozboru fotografií opírá o celou řadu zahraničních zdrojů.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Oceňuji autorčin přehled v problematice a množství zdrojů, které adekvátně využívá pro oporu svého výkladu.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Jazykově, stylisticky i grafickou úpravou je práce na dobré úrovni.

Na str. 21 se autorka v posledních dvou odstavcích opakuje.

Fotografie v textu i v příloze jsou prezentovány přehledně.

Celkové hodnocení práce

Celkově hodnotím práci jako velmi zdařilou a navrhuji ji k obhajobě s výsledkem výborně. Zejména bych ráda ocenila autorčinu samostatnost při zpracování – role vedoucí práce byla v tomto případě spíše konzultující. Metodologické nedostatky zmíněné výše podle mne nezavdávají příčinu ke snížení hodnocení a spíše otevírají prostor k diskusi.

Otázky a náměty k obhajobě

Několik otázek je v posudku zvýrazněno tučně.

K tomu jedna otázka jako námět pro širší diskusi: Autorka na str. 21 uvádí, že „analýza na ideologické úrovni probíhala zasazením obrazů do kontextu textu, prostředí média a další sekundární literatury, která se již konkrétně věnovala identifikovaným tématům a symbolům.“ Vzhledem k tomu, že veškerá na tom místě dále uvedená literatura je zahraniční, napadá mne, zda taková opora nemůže vést k zanesení symbolů a významů, které v českém kontextu nejsou a které výzkumnictvo identifikuje mylně – tj. v Čechách se s daným zobrazením typicky spojuje jiná konotace či ideologický význam než v zahraničí. Jak toto po své zkušenosti hodnotí autorka práce?

Datum: 27. 5. 2024

Podpis: